

Ν. Καλογεροπούλου

Νύξ θυελλώδης

« Ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων καὶ ἀνιστορήθη ὁ θεῖος καὶ πάντεπτος ναὸς οὗτος τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου διὰ συνδρομῆς μόχθου τε καὶ δαπάνης τινος ; Τὸ ἔργον ἐν γράμμασι οὐ λέγω. Θεὸς γὰρ οἶδεν ὁ ἐρευνῶν καρδίας. Διὰ χειρὸς ἡμῶν τῶν ἐλαχίστων ζωγράφων καὶ αὐταδέλφων Δημητρίου καὶ Γεωργίου τὸ ἐπίκλην Μόσχων ἐν πόλει Ναυπλίου ἐπὶ τρεχούσης Νοεμβρίου κ ε »

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΣΧΟΣ Ναὸς Πεφανερωμένης

Ὁ Ἰωάννης Μόσχος ἤχμασε περὶ τὸ 1708—1725. Εἰκάζει τις ἐκ μιᾶς εἰκόνης εὐρίσκομένης ἐν Κεφαλληνίᾳ ὅτι ὑπῆρξεν οὗτος υἱὸς τοῦ Ἡλίου Μόσχου καὶ τούτου ἀγιογράφου καθὼς ἐγράψαμεν ἄλλοτε ἐν τῇ « Πινακοθήκῃ » καὶ ἀκμάσαντος περὶ τὸ 1651—1684, φέρει δὲ ἡ εἰκὼν αὕτη κάτωθεν ἐπιγραφὴν : Ποίημα Ἰωάννου Ἡλίου Μόσχου.

Ὁ Ἰωάννης Μόσχος εἰργάσθη πολὺ καὶ εἰς διαφόρους ναοὺς τῆς Εὐρώπης· ἐν ἔργον του αἱ ἅγια Αἰκατερίνη ἐπωλήθη εἰς Παρισίους ἀντὶ ἀρκετῶν χιλιάδων φράγκων. Ὁ Ἰωάννης Μόσχος ἔχει ἐξαιρετικὴν τέχνην εἰς τὰς μικρογραφικὰς του συνθέσεις, ἀναδεικνύεται δὲ μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδος τοῦτο μὲ ὅλον τὸ ὕψος τῆς ξηρᾶς μὲν ἀλλὰ καλῶς ἐννοουμένης ἐπεξεργασίας του. Ἐν τῇ ἀξιολόγῳ πινακοθήκῃ τοῦ ἀιμνήστου Ἀλεξίου Κολλυβά ἐν Ἀθήναις εὐρίσκεται εἰκὼν παριστώσα τὸν ἅγιον Δονάτον μετὰ τῶν θαυμάτων του, ἔργον Ἰωάννου Μόσχου. Τὸ ἔργον τοῦτο ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὰς μικρογραφικὰς συνθέ-

σεις του τὴν μικροσκοπικὴν λεπτολογίαν καὶ τὴν ἐντελὴν γλυκύτητα, ὡς καὶ τὴν ἀρμονίαν τῶν χρωματισμῶν μέσα εἰς τὰ ἀπαστράπτοντα ἐκ χρυσοῦ φόντα τους, ἅτινα οὗτος μὲ τόσῃ εἰδικότητά ἐπεξεργάζετο.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ τέχνη τοῦ Ἀγιογράφου τούτου εἰς τὰς βαθμιαίας ἀντιθέσεις του ἐπὶ τῶν σκιῶν, αἱ δὲ σκιαί του βυθισμέναι μέσα στὸ μυστήριον τοῦ χρωματισμοῦ τοῦ χρόνου κλίνουν πάντοτε πρὸς τὸ ὑποπράσινον, αἱ ἰδανικαὶ μορφαὶ τῶν ἀπεικονιζομένων ἁγίων περικλείουσιν αἰσθητικὴν ἀνατομικῶν προσπαθειῶν, αἱ δὲ πτυχολογίαι του καίτοι ξηραὶ, μὲ ἀρκετὴν ὅμως καλαισθησίαν ἐπεξεργασμέναι δικαιολογούσι τὰς οἰκείας θέσεις των.

Ὁ Ἰωάννης Μόσχος ἀκόλουθος τῆς Βυζαντινοκρατικῆς τέχνης, ἀνέπτυξε καὶ ἐμόρφωσε κατὰ πολὺ τὸ ἰδανικὸν ὡσεὶδὲς τοῦ προσώπου τῆς Θεοτόκου, ἀποδίδων εἰς αὐτὸ ὅλον τὸν παρθενικὸν χαρακτήρα. Ὁμοίως ἔργον ἄξιον λόγου τοῦ Ἰωάννου Μόσχου κατέχει καὶ ὁ κ. Ἰωάννης Ἀσκητόπουλος ἐν τῇ πινακοθήκῃ του ἐν Ἀθήναις, παριστᾷ δὲ τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν αὐτῷ διακρίνεται ἡ λεπτολογημένη καὶ μικροσκοπικὴ ἐργασία τοῦ ἀνωτέρω ἀγιογράφου.

Δυστυχῶς ἀδυνατοῦμεν ὅπως κατορθώσωμεν, διὰ φωτογραφικῶν ἀποτυπωμάτων, καὶ ἐνισχύσωμεν τὴν μελέτην μας, δεικνύοντες ἔστω καὶ εἰς ἐλαφρὰ ἔχνη, πρὸς τοὺς ἀξιότιμους ἀναγνώστας τῆς « Πινακοθήκης », τὰ μικρογραφικὰ ἔργα τοῦ Ἰωάννου Μόσχου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΕΛΕΚΑΣΗΣ

Ζωγράφος καὶ μιμητὴς τῶν παλαιῶν εἰκόνων.